

El Meu Mecanoscrit:

Cinc quaderns i un nou origen

Exposició-Laboratori

GUIA PER A LA DINAMITZACIÓ

El *Mecanoscrit del segon origen* ha fet 50 anys.

Publicada el 1974, l'obra de Manuel de Pedrolo és una de les novel·les més emblemàtiques de la literatura catalana. Diverses generacions de lectors hem crescut amb ella i guardem en el record la imatge de la coberta de la nostra edició.

La millor manera d'homenatjar una obra és llegint-la.

Us convidem a passejar-vos dins les pàgines del *Mecanoscrit*, per jugar amb el text i (re)descobrir aquest clàssic contemporani de la ciència-ficció.

Reconstrucció col·lectiva del *Mecanoscrit*

- Remena les peces amb fragments de l'obra. Llegeix-les, tria'n algunes, busca'ls un lloc tot posant i traient els textos que vols que quedin exposats a les lleixes dels quaderns.
- Fica't a la pell dels protagonistes i respon davant les situacions que proposa cada quadern: quines decisions hauries pres tu?
- Comparteix per xarxes una imatge del teu pas per l'obra de Manuel de Pedrolo, amb l'etiqueta #ElMeuMecanoscrit.

DESCRIPCIÓ DEL CONTINGUT DE LA PROPOSTA EXPOSITIVA

Per tal d'aconseguir arribar a diferents nivells de lectors i interessos, l'exposició es basteix en tres línies discursives paral·leles, amb objectius i dinàmiques diverses:

1. Jugar amb el text

- A partir de moltes peces amb diferents fragments de l'obra, es proposa descobrir la prosa de Pedroló.
- Joc de construcció de l'exposició a partir de les peces amb fragments literaris.
- Part central de l'exposició, manipulativa.

2. Reflexionar sobre com el text ens interpel·la personalment

- Propostes participatives centrades en elements temàtics de l'obra, i com ens posicionem davant la construcció d'un nou món.
- Escriure, dibuixar, triar, preparar l'equipatge, salvar, accions diferents que aniran enriquint l'exposició amb la mirada dels participants.
- Part expositiva, amb propostes interactives.

3. Conèixer l'autor, el context històric i les característiques literàries principals de l'obra

- Nivell bàsic de profunditat, però amb pistes per poder estirar el fil, si alguns visitants ho necessiten.
- Part expositiva fixa, de només lectura.

PÚBLIC

Joves i adults.

L'exposició s'estructura en diferents capes pensant un ventall de públic ample, des dels lectors de gènere fins a no-lectors o lectors poc habituats a la fantasia i pot interessar a:

- Aficionats al gènere i coneixedors de l'obra, que reconnectaran amb el text de Pedroló.
- No lectors del gènere que descobriran la veu de l'autor, tot jugant amb fragments de l'obra.
- Lectors que vulguin aprofundir més, i que trobaran la veu dels estudiosos per seguir estirant el fil.
- Passa volants que s'ho poden passar bé jugant amb la proposta expositiva interactiva al de la biblioteca, escola o centre contractant.

ESTRUCTURA

L'exposició es compon d'un plafó d'entrada (que per una banda et dona la benvinguda i per l'altra ens presenta la pregunta central de l'epíleg del llibre) i cinc mòduls expositius dissenyats en forma de quadern o llibreta, d'1,80 d'alçada i dos fulls 1,20 cadascun, reflectint l'estructura narrativa del llibre. La disposició dels mòduls permet que el participant se senti immers dins l'arquitectura del llibre. Cadascuna d'aquestes estructures genera cinc espais diferenciats, amb una funció específica relacionada amb l'obra de Manuel de Pedroló.

1. Coberta exterior

- Descripció: La coberta exterior de cada mòdul ofereix una introducció visual i textual al quadern corresponent. Inclou el títol i l'emblema primària frase d'inici: "L'Alba, una noia de catorze anys, verge i bruna...".
- Objectiu: Captar l'atenció del visitant i establir una connexió immediata amb el text i la seva estructura.

2. Coberta interior

- Descripció: Aquest espai inclou preguntes relacionades amb temes del capítol, i prestatges per col·locar les peces de fusta amb fragments de l'obra.
- Objectiu: Permetre als participants reconstruir l'obra des de la seva part més textual. Llegint parts de l'obra i situant-les en el lloc que a cada lector li ressoni, els visitants poden experimentar la narrativa de manera personal i reflexiva.

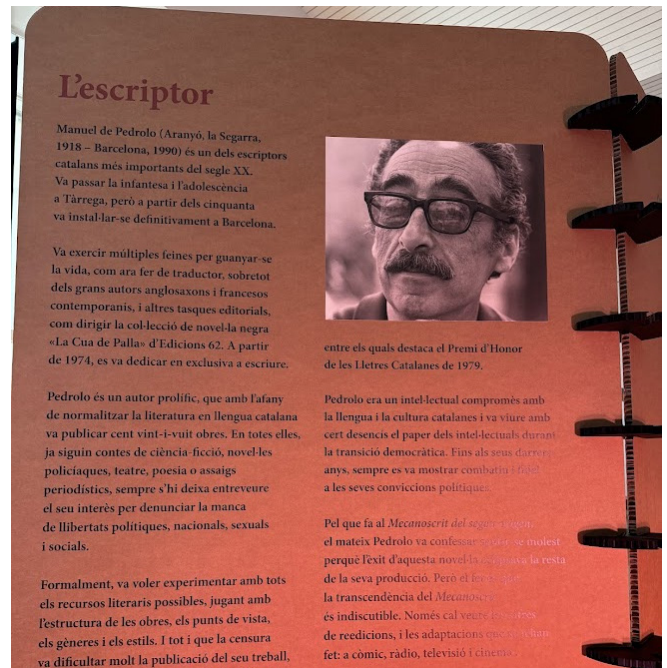
3. Contracoberta interior

- Descripció: Espai lúdic i creatiu on, en relació amb un aspecte del llibre, es convida el visitant a fer una acció, com dibuixar, triar objectes o imatges o expressar una opinió.
- Objectiu: Interpel·lar el lector de manera juganera, fomentant la seva participació activa i creativa. Aquest espai busca fer que l'experiència sigui més interactiva i personalitzada.

4. Contracoberta exterior

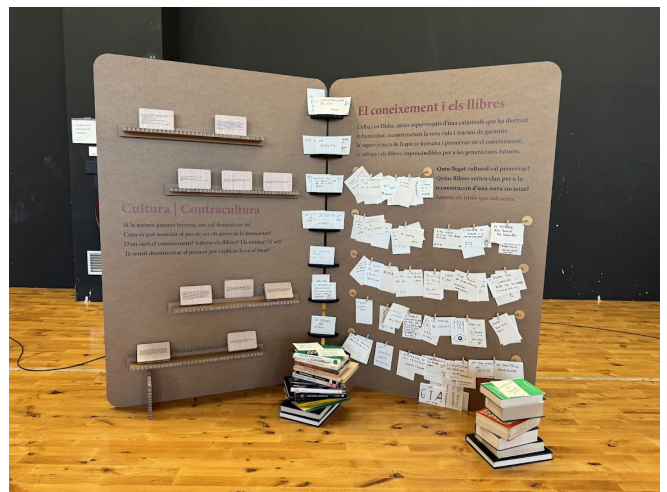
- Descripció: Espai dedicat a la informació i reflexió sobre els grans temes literaris i meta-literaris de l'obra, com ara els topònims i antropònims, la riquesa del vocabulari emprat, els personatges, i el valor simbòlic d'alguns elements com l'aigua.

- Objectiu: Proporcionar context i aprofundir en l'obra, oferint als visitants una comprensió més rica i detallada dels elements clau de *Mecanoscrit del segon origen*.

5. Espai intern

- Descripció: Espai generat amb el quadern dret i obert que pot ser emprat, si es vol, per ambientar l'exposició amb elements significatius de l'obra: carretons, piles de llibres...
- Objectiu: Recrear l'ambient del llibre i permetre als visitants experimentar físicament els elements que són importants per a la narrativa. Aquest espai busca immersió completament els visitants en el món de l'Alba i en Dídac.

Orientacions per a la visita

DINÀMICA DE LA VISITA

L'exposició es pot recórrer en dos tipus de visita:

> **Visita autònoma:** De manera lliure, on cada visitant podrà llegir i interactuar amb els textos i les propostes de joc i reflexió en l'ordre que vulgui, llegint el contingut que més li interessi.

> **Visita guiada:** Quan una persona dinamitza la visita a l'exposició, recomanem que ho faci davant del plafó d'inici, presentant l'obra i la proposta expositiva, i convidant els assistents a agafar tres fragments a partir dels quals començar el viatge. Els fragments estaran tots apilats sobre una catifa rodona als peus del plafó d'entrada.

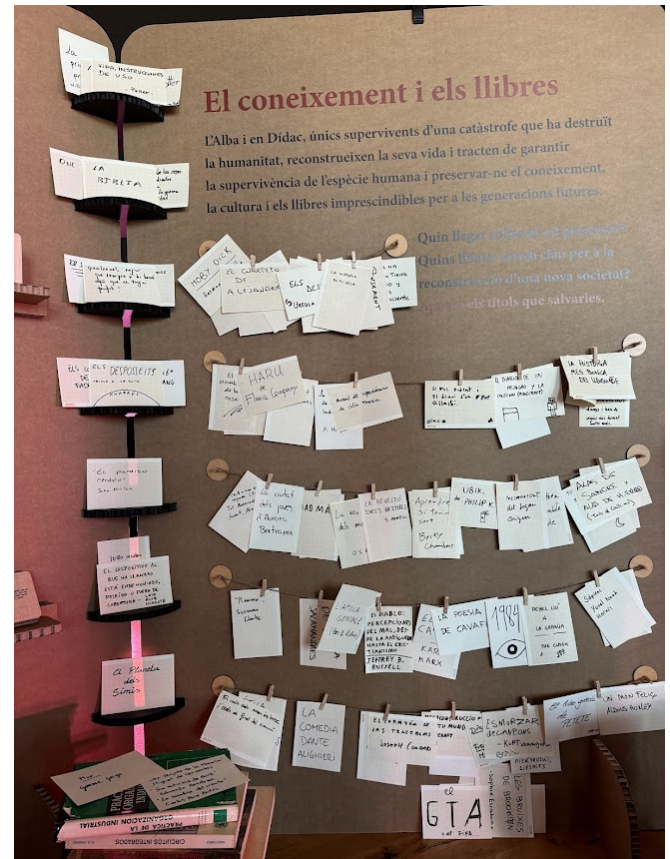
A continuació iniciarem el passeig pels mòduls o quaderns. Començarem sempre pel títol (Coberta exterior) i continuarem per l'interior. Allí hi llegirem les preguntes que fan i convidarem els qui tinguin fragments que dialoguin amb aquelles preguntes a deixar-los als prestatges. A continuació, proposarem jugar amb la proposta interactiva del quadern.

Un cop hàgim recorregut els cinc quaderns, podem desfer el recorregut, ara comentant els elements destacats de l'obra que es recullen a la contracoberta exterior dels cinc quaderns, i retornar al punt d'inici.

Al plafó de l'entrada, per la part del darrere, la pregunta central de l'epíleg "És l'Alba la mare de la humanitat actual?" ens permetrà sembrar el dubte que l'autor trasllada al lector al final de l'obra, de si la història és una ficció o es correspon amb un mecanoscrit real.

També teniu l'opció, en el cas de grups grans, de fer la introducció i a partir d'aquí dividir el grup en subgrups, de manera que cada subgrup pugui

seguir un recorregut diferent per interactuar amb les propostes de forma més còmoda.

Instruccions de muntatge, pas a pas

CONSIDERACIONS PRÈVIES

- Es recomana fer el muntatge de l'exposició entre dues persones.
- Temps de muntatge aproximat: 1 hora.
- En el cas que alguna biblioteca necessiti pujar el material en un ascensor, comproveu que les caixes més grans us hi càpiguen. En cas que no us hi entrin, us recomanem treure els plafons, que individualment pesen molt poc, per poder-los moure i pujar amb més facilitat.
- Per treure i posar els plafons de les caixes més grans, cal que les poseu verticals.
- El muntatge i desmuntatge no és complicat, però cal construir els mòduls d'acord amb les indicacions d'aquest dossier.

PAUTES SOBRE L'ESPAI

Es recomana situar-la en un espai ampli diàfan per facilitar la circulació perimetral de tots els mòduls. El relat expositiu requereix moure's al seu voltant i poder interaccionar amb els panells.

Les biblioteques que tinguin l'opció de muntar tota l'exposició en un espai diàfan, poden, si ho volen i en disposen, afegir elements escenogràfics o de suport, com els que es mostren a les imatges. Reiterem, però, que no es tracta d'un requisit, sinó d'una possibilitat.

En el cas que no fos possible disposar d'una única sala prou gran, **els mòduls es poden distribuir per separat** pels diferents espais disponibles a la biblioteca.

Circulació:

Tot i que l'exposició tindrà un principi i un final,

amb un recorregut al llarg dels cinc quaderns, més l'epíleg, les diferents dinàmiques de joc constructiu, fan que es pugui visitar d'una forma desdrençada i lliure.

Ambientació, il·luminació i so (OPCIONAL)

Si l'exposició s'instal·la en un espai diàfan que ho permet, podeu fer ús de la peça d'àudio que l'acompanya, per crear una experiència més immersiva. L'àudio hauria d'anar sonant en bucle durant tota l'exposició.

Si també teniu opcions de jugar amb la llum, opteu per una proposta càlida i una il·luminació dels plafons que ajudi a crear un ambient similar al del paisatge narratiu de l'obra.

També podeu complementar el material que inclou l'exposició amb elements escenogràfics com els que us mostrem a les imatges de la seva inauguració: carretons, llibres, una màquina d'escriure al darrere del plafó de l'entrada, sacs i eines del camp, un rem...

MUNTATGE DELS QUADERNS

INDICACIONS GENERALS

Poseu en vertical les caixes grans per treure amb comoditat els plafons.

Les caixes tenen una gran etiqueta a l'exterior que indica els quaderns que conté cadascuna.

Quadern 1: plafons 2 i 3 de la caixa 1.

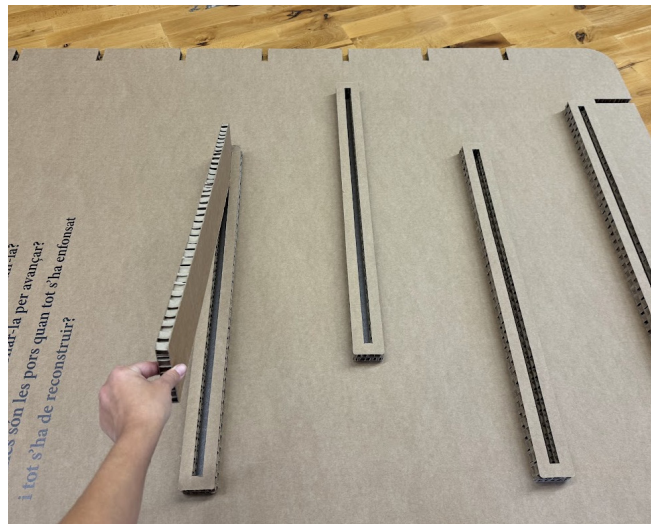
Quadern 2: plafons 1 i 2 de la caixa 2.

Quadern 3: plafons 3 i 4 de la caixa 2.

Quadern 4: plafons 1 i 2 de la caixa 3.

Quadern 5: plafons 3 i 4 de la caixa 3.

En treure els dos plafons de cada quadern, estireu plans a terra aquells que portin prestatges i encaixeu-hi els prestatges que trobareu a la caixa 4.

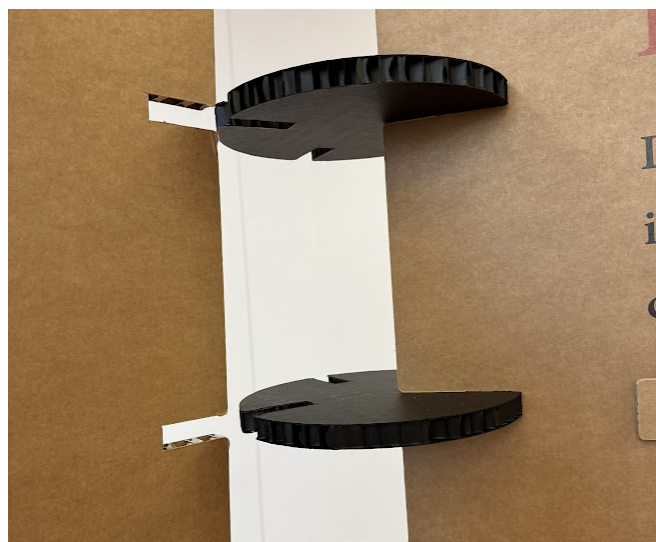

A continuació, poseu els plafons verticals i encaixeu-hi els peus que trobareu a la caixa 4.

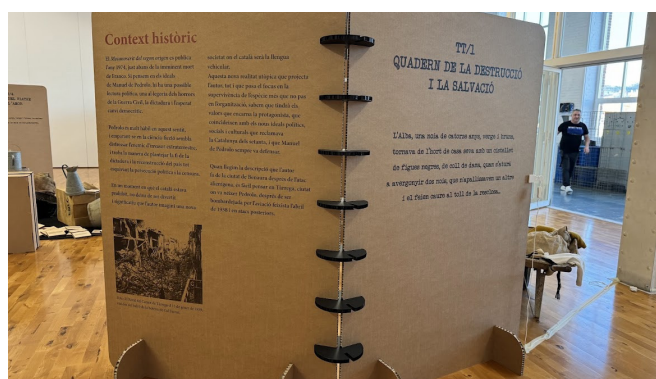
Un cop tingueu posats els peus, encaixeu els cercles de cartró negres que hi ha a la caixa número 4. Aquestes peces que imiten les anelles d'un quadern us permetan unir un plafó amb l'altre. **Fixeu-vos que tenen dos talls, sembla que la distància entre tots dos sigui equidistant, però no!** En funció de com els poseu, l'estructura us quedarà més tancada o més oberta.

Si no poseu tots aquests cercles exactament en la mateixa posició no us encaixarà ni entrarà bé el segon plafó!

Encaixeu amb cura els dos plafons.

PLAFÓ D'ENTRADA

Material necessari:

PLAFÓ: caixa 1 de 6.

PEUS DEL PLAFÓ: caixa 4 de 6.

CATIFA: Caixa 1 de 6.

FUSTETES AMB ELS FRAGMENTS: Caixa 5 de 6.

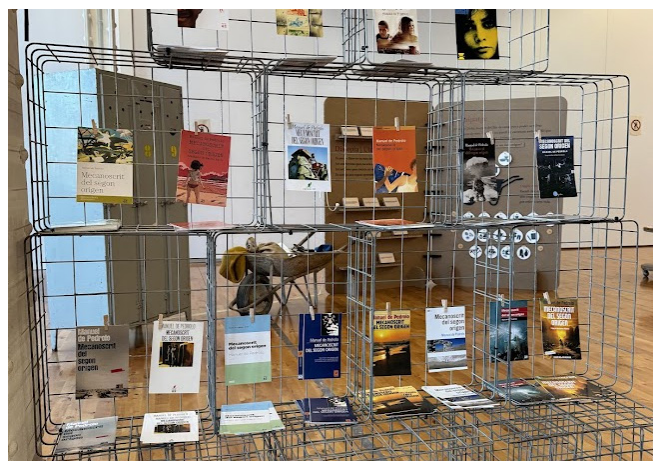
Poseu en vertical la caixa 1 i extraieu el plafó d'entrada que trobareu en la posició número 1.

Estireu-lo a terra i encaixeu-li dos peus de la caixa 4.

Poseu-li a sota o al costat, en funció de l'espai que tingueu, la catifa de moqueta negra. Aboqueu sobre la catifa totes les peces de fusta amb els fragments de la caixa número 5, formant una gran muntanya.

També podeu situar a prop d'aquest plafó, una taula o expositor, per mostrar les postals de les diferents edicions de l'obra.

El revers del plafó el podeu deixar només amb la pregunta retolada o bé, si teniu la possibilitat, afegir com a element d'ambientació una taula amb una màquina d'escriure, per tal que els visitants puguin respondre la pregunta que es planteja, tal com es mostra en la imatge. Podeu aprofitar per exposar aquí els llibres de la bibliografia complementària que es proposa.

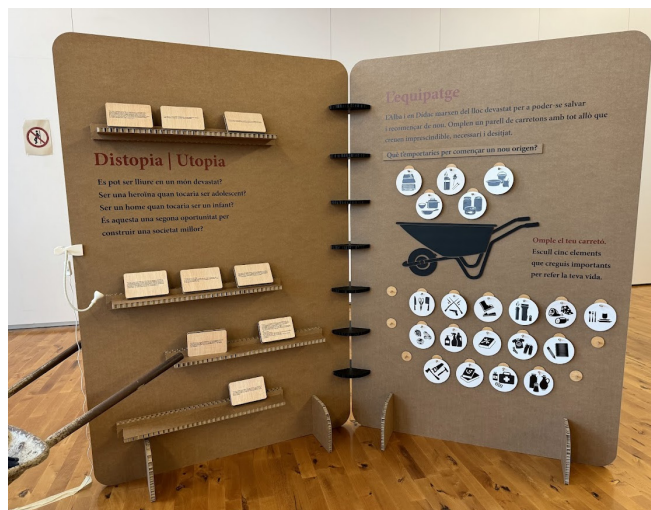
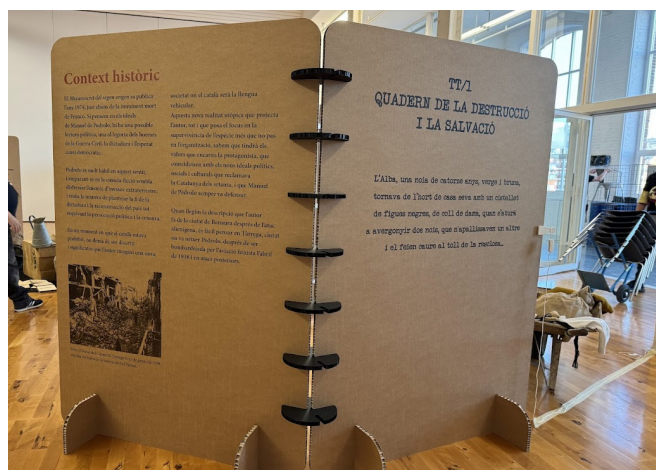

QUADERN 1 - Material necessari:

PLAFONS: plafons 2 i 3 de la caixa 1.

PEUS DELS PLAFONS I CERCLES NEGRES D'ENCAIX: caixa 4 de 6.

DISCS DE CARTRÓ AMB IMATGE PER PENJAR DE LA CONTRACOBERTA INTERIOR: Caixa 6 de 6.

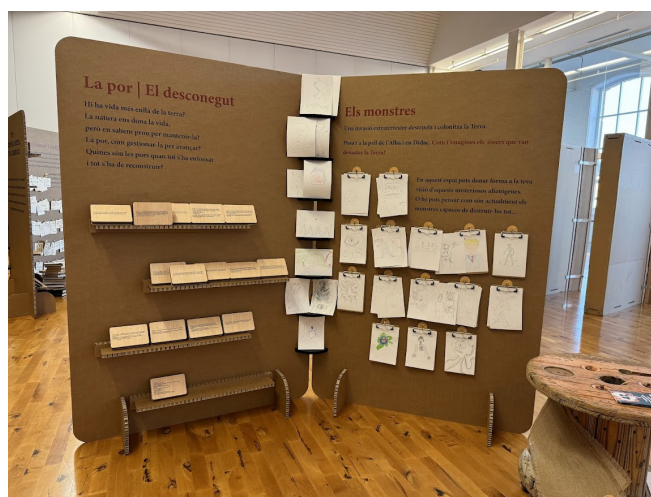
Poseu algun fragment als prestatges de la contracoberta interior esquerra i pengeu als penjadors de fusta de l'interior esquerre de la contracoberta els discs de cartró blanc il·lustrats de la caixa número 6.

QUADERN 2 - Material necessari:

PLAFONS: plafons 1 i 2 de la caixa 2.

PEUS DELS PLAFONS I CERCLES NEGRES D'ENCAIX: caixa 4 de 6.

PORTAPAPERS A5 AMB PINÇA: Caixa 6 de 6.

Poseu algun fragment als prestatges de la contracoberta interior esquerra i pengeu els portapapers que trobareu a la caixa número 6, a l'interior esquerre de la contracoberta. Poseu papers i algun instrument de dibuix per tal que tothom pugui dibuixar. Feu un primer dibuix i pengeu-lo en un dels portapapers, per animar els visitants a fer-ho igual.

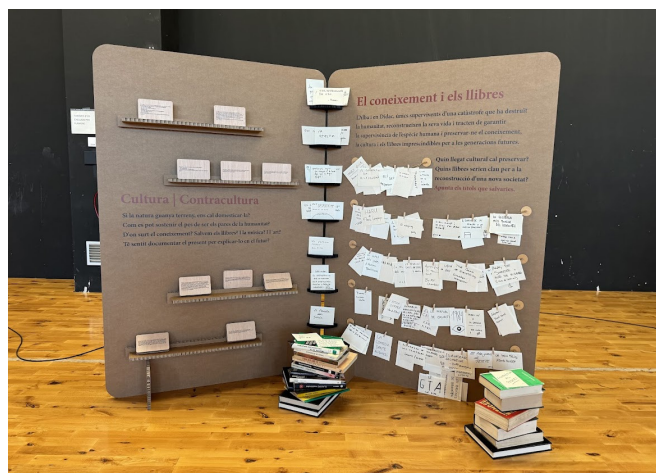
QUADERN 3 - Material necessari:

PLAFONS: plafons 3 i 4 de la caixa 2.

PEUS DELS PLAFONS I CERCLES NEGRES
D'ENCAIX: caixa 4 de 6.

Poseu algun fragment als prestatges de la contracoberta interior esquerra. Deixeu papers A6 i algun instrument per escriure-hi. Escriviu i pengeu els títols d'alguns llibres que salvaríeu, a tall d'exemple del que es proposa.

Si voleu, podeu exposar aquí alguns llibres d'exemple i d'ambientació, com a possibles suggeriments. L'Alba i en Dídac salven llibres de tota mena: manuals de mecànica, medicina o plantes...

QUADERN 4 - Material necessari:

PLAFONS: plafons 1 i 2 de la caixa 3.

PEUS DELS PLAFONS I CERCLES NEGRES
D'ENCAIX: caixa 4 de 6.

Poseu algun fragment als prestatges de la contracoberta interior esquerra. Poseu a disposició dels usuaris marcadors petits de colors, de l'estil dels post-its, per tal que els visitants puguin assenyalar els llocs del mapa on recomençarien. Marqueu-ne algun, com a mostra.

QUADERN 5 - Material necessari:

PLAFONS: plafons 3 i 4 de la caixa 3.

PEUS DELS PLAFONS I CERCLES NEGRES
D'ENCAIX: caixa 4 de 6.

PENJADORS, BRUSA I PANTALONS: Caixa 6 de 6.

Poseu algun fragment als prestatges de la contracoberta interior esquerra. Pengeu el penjador amb la brusa al costat de la descripció de l'Alba, a l'interior dret. I els texans curts, al costat de la descripció del Dídac.

Què conté aquesta exposició

MATERIAL INCLÒS

LES CAIXES DEL MATERIAL EXPOSITIU:

2 caixes de 190 x 125 x 30 cm

1 caixa de 190 x 125 x 20 cm

-totes amb rodes-

2 caixes de 40 x 40 x 40

1 caixa de 46 x 35 x 35

-Sobre una base amb rodes-

En el cas que alguna biblioteca necessiti pujar el material en un ascensor, comproveu que les caixes més grans us hi càpiguen. En cas que no us hi entrin, us recomanem treure els plafons, que individualment pesen molt poc, per poder-los moure i pujar amb més facilitat.

DETALL DELS ELEMENTS:

- **Un plafó d'entrada** de cartró de niu d'abella (1,80 x 1,20 m) amb dos peus.
- **1 catifa rodona** (diàmetre 1,20 m) per posar sota el plafó d'entrada.
- **130 fustetes** amb 130 fragments de l'obra.
- **11 plafons de cartró** de niu d'abella (de 1,80 x 1,20 m)
- **36 Discs negres de cartró** de niu d'abella per a unir els plafons dels quaderns entre ells.
- **23 peus de cartó** per dotar els plafons de l'estabilitat necessària.
- **20 prestatges de cartró** per encaixar al revers del plafó que conté el títol de cada quadern.
- **20 rodones de cartró** per ser penjades a la proposta "Equipatge" del quadern número 1.
- **15 portapapers de fusta** amb pinça mida A5, pel quadern número 2.
- **2 penjadors** per al quadern número 5.
- **Una camisa i un pantaló texà** per penjar dels dos penjadors del quadern número 5.

- **Una mostra de 18 postals** amb les cobertes de les diferents edicions en català que hi ha hagut del *Mecanoscrit del segon origen*.

- **2 exemplars de les dues darreres edicions** de l'obra, una versió en còmic i l'edició feta en motiu del seu 50è aniversari.

Documentació:*

– Dossier de l'exposició.

– Arxius de les postals (per si alguna biblioteca les vol reproduir)

*Tots aquests documents estan disponibles a la Intrabib.

MATERIAL A CÀRREC DE LA BIBLIOTECA

- **Papers A5** per als portapapers del quadern 2.
- **Paperets tallats a mida A6** per tal que els visitants puguin apuntar títols de llibres que salvarien al quadern número 3.
- **Marcadors tipus «post-it»** per assenyalar els llocs del món on els visitants començarien un nou origen, en el quadern 4.
- **Llapis, retoladors o bolígrafs** per a les activitats dels quaderns 2 i 3.

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA INCLOSA

PEDROLO, Manuel de. *Mecanoscrit del segon origen (Ed. 50 aniversari)*. Barcelona: LaButxaca, 2024.

PARDO, Martin. *Mecanoscrit del segon origen*. Barcelona: Edicions 62, 2024. - versió còmic-

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA (No inclosa)

Comproveu si disposeu d'altres edicions de l'obra.

Us recomanem **treballar amb els llibres del vostre propi fons**, sempre que us sigui possible, per minimitzar el risc de pèrdua o degradació del fons de l'exposició i facilitar la logística de la seva circulació.

Podeu complementar la mostra de llibres amb altres llibres del gènere de la ciència-ficció, obres que dialoguin amb les propostes de joc de cada quadern.

Us facilitem també una relació d'obres seleccionades, a manera d'orientació:

Anteriors al *Mecanoscrit del segon origen*:

The Last Man (1826), de Mary Shelley

-

Retorn al sol, de Josep Maria Francès

-

Memòries d'un futur bàrbar, de Montserrat Julió

-

El dia dels trífids, de John Wyndham

-

La guerra dels mons (1897), de H. G. Wells

-

The Drowned World (1962), de J. G. Ballard

-

El planeta dels simis (1963), de Pierre Boulle

-

Fahrenheit 451, de Ray Bradbury

-

El senyor de les mosques, de William Golding

-

Soc llegenda (1954), de Richard Matheson

-

A Canticle for Leibowitz (1959), de Walter M. Miller

Posteriors que poden estar influenciats per Pedrolo

-

Calidoscopi de l'aigua i el sol, de Joaquim Carbó

-

L'esquelet de la balena, de David Cirici

-

Herba Negra, de Macip Garzon

-

El món fosc: talps, Jordi de Manuel

-

L'any de la plaga, Marc Pastor

-

Tercer origen, Albert Villaró

CRÈDITS:

Idea i continguts: Glòria Gorchs i Cristina Casalí

Àudio immersiu: Joan Palà

Disseny i producció: Mister karton

Direcció i coordinació: Marta Roig

Amb la col·laboració d'Edgar Garcia i Anna Moreno

AUTORIA:

AMB EL SUPORT DE:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

PER ENCÀRREC DE:

**Diputació
Barcelona**

*Xarxa de Biblioteques
Municipals*